

BESLUT

2015-12-07

Dnr: 15/01838

SAKEN

Sommar i P1, 2015-07-16, program med Leila Lindholm; fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte innebar ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

PROGRAMMET

Programmet påannonserades på följande vis.

Dagens sommarvärd är kocken, programledaren och kokboks författaren Leila Lindholm. Med sina tv-program drog hon igång en kabbakningstrend i Sverige och på senare tid har hon öppnat en butikskedja med egendesignade köksprodukter. Vid 24-års ålder utsågs hon till Årets kvinnliga kock och hon har arbetat på finkrogar som Fredsgatan 12, Operakällaren och Ulla Winbladh i Stockholm. 2009 fick hon Gastronomiska akademins silvermedalj för "utomordentliga insatser för svensk matkultur". I sitt sommarprat tar hon med oss in i de tuffa restaurangköken och berättar om hur hennes känsla av utanförskap blev till en drivkraft. Varsågod. Här är Sommar i P1 med Leila Lindholm.

Leila Lindholm berättade bland annat om sin bakgrund, sin karriär och sin passion för matlagning och bakning. Hon inledde programmet på följande sätt.

Det har alltid varit viktigt för mig att vara fri. Jag vill kunna tänka fritt, yvigt och ha galna idéer och det värsta jag vet är när folk begränsar mig. Jag kan faktiskt inte ens bära halsband för då känner jag mig strypt. I mina visioner är jag kompromisslös. Det är därför jag måste vara fri. Kreativitet är frihet. Och för mig är det otroligt svårt att känna glädjen om ramarna blir för snäva. Det är därför jag startade mitt bokförlag och mitt egna varumärke som i dag är en butikskedja med sex butiker. Jag heter Leila Lindholm. Jag är kock, författare, förläggare, programledare, mamma, inspiratör och entreprenör. Mer om det – drivkraft, passion, sorg och smärta ska jag berätta om i mitt sommarprat. Varmt välkomna till min sommar.

Lite senare i programmet sa hon följande.

Det året blev jag utsedd till Årets tv-kock i TV4 av tittarna och jag fick chansen att göra min första kokbok. Det ledde i sin tur till min första egna tv-serie som jag gjorde i två säsonger innan jag 2007 fick frågan om jag kunde baka. Ja, sa jag förstås, som alltid har älskat att baka och ur det föddes "Leila bakar" som jag nog än i dag är mest förknippad med. Jag hör till och med folk på gatan viska: "Titta, Leila bakar". Det är nästan som att det har blivit mitt efternamn och jag har blivit så starkt förknippad med bakprogrammen att jag tror att många inte ens vet att jag egentligen är kock. [- - -]

Vid några tillfällen i programmet nämnde hon sina nya böcker. Hon sa:

Men man kan ju också leka med smaker och göra en glass på frysta ärtor, som jag gör i min nya bok. Jag vet inte hur jag kom på den idén men den är banne mig briljant. Smakkombinationen är lite oväntad när man mixar frysta ärtor med fryst banan, mynta och smaksätter med lite agavesirap och lakritspulver. Och det här blir till en ljuvligt god krämig glass gjord på enbart nyttigheter. Hur många gånger har man inte varit så där sugen på kvällskvisten på att ta sig en riktigt härlig skål med glass? Jag känner så typ varje kväll. [- - -]

I recepten i min nya bok utgår jag från rena råvaror utan tillsatser. Det är egentligen helt ofattbart vad vi får i oss kemikalier alldeles i onödan genom det vi stoppar i munnen. Livsmedelsindustrin är full av tillsatser och det finns bekämpningsmedel i massor av råvaror, inte bara i frukt och grönt. Det finns i spannmål, köpebröd, pasta, ris, baljväxter och mycket mer. Jag har alltid valt mina råvaror med omsorg eftersom jag är kock men det blev ännu viktigare för mig när jag blev mamma. Då började jag fundera på vad konserveringsmedel i mat gör med kroppen. När man får höra hur mycket bekämpningsmedel vi får i oss per år bortsett från de föroreningar som vi andas in blir man riktigt skräm. [- - -]

För en tid sedan förverkligade jag drömmen om en inredningsbok. Där bryter jag ned hur jag tänker när jag inreder och meningen är att du ska kunna använda den precis som en receptbok. När jag inreder ett rum brukar jag börja med att göra en mood board. Det kan vara utrivna inspirationssidor ur tidningar, jag fyller den med bilder på möbler eller utprintade bilder från nätet. [- - -]

Mot slutet av programmet pratade Leila om sitt företag och sin butiksverksamhet. I samband därmed nämnde hon namnet på sin konceptbutik. Hon sa:

Företaget som jag i dag driver tillsammans med min man är en livsdröm och har vuxit fram under en makalöst händelserik tid i vårt liv. Vi har fått två barn och samtidigt byggt upp en verksamhet som i dag sysselsätter trettio personer. Konceptet och idén har från ett tidigt stadie varit tydlig i mitt huvud. Jag har också varit väldigt sugen på entreprenörskapet faktiskt och tilltalas av tanken av att bygga upp ett varumärke som får ett eget liv och med det en butikskedja. Att bygga upp en verksamhet är både en kreativ och spännande process. Jag har fått frågan många gånger om jag vill sätta mitt namn på olika produkter men jag har alltid känt att jag vill göra min egen grej och kontrollera kvaliteten på det jag gör. Jag har aldrig varit ute efter de snabba pengarna för jag har haft en egen plan för framtiden.

Min arbetsdag kan bestå av att jag tar fram nya recept eller plåtar för en ny bok eller tidning. När jag jobbar med mina böcker så är jag med i hela processen och petar i

detaljer som typsnitt och texter. Och en del dagar tillbringar jag med att designa nya mönster, förkläden eller färgsätta emaljkastruller eller skissa på nya köksredskap till Leila's General Store. Jag kan också vara i London för att ha möten och göra intervjuer för utländsk press eftersom mina böcker nu finns i femton länder eller så möter jag upp kollegorna tidigt på morgonen för att vi ska skapa nya roliga skyltningar i mina butiker.

Precis som miljön i filmer är genomtänkt så spelar scenografin en viktig roll i butikerna. Jag vill att man ska kunna kliva in i min värld och bli inspirerad och få egna idéer om vad man vill göra i sitt hem eller i köket. Jag vill inspirera med allt från musikvalet till detaljerna. Jag använder också dagligen sociala medier som Instagram och Facebook. Det är kul och har gjort att jag har kommit mycket närmare min publik och även kan få en instant feedback om vad just ni gillar.

I dag har vi butiker på fem olika orter och en online-verksamhet och gör allt det parallellt med bokproduktioner, tv-produktioner, podcastinspelningar och mammalivet så klart. Ja, man kan ju säga att man har en del korvar på grillen och jag är väldigt hands on i hela verksamheten. Jag får ofta frågan: "Hur hinner du med allt?" Ja, det är ju lite av ett pussel och för mig är det ju självklart viktigt att jag hinner med min familj också. Allt det här är möjligt tack vare ett fantastiskt team av medarbetare som dagligen är med och förverkligar min dröm.

ANMÄLNINGARNA

Programmet har anmälts av fem personer som sammanfattningsvis anser att det gjordes reklam för Leila Lindholms företag, butiker och produkter.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio anser att programmet överensstämmer med bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande och anför i huvudsak följande.

Sommar i P1 bygger på att personer med olika bakgrund, karriär och livserfarenhet bjuds in för att skapa sina egna program. Det är värden själv som skriver manus och värden har en stor frihet när det gäller programmets innehåll och utformning.

I programmet berättade Leila Lindholm om sådant som inte tidigare varit så känt för publiken. Hon talade om sin uppväxt, om hur hon först senare i livet kom i kontakt med sin far och om hur hon utomlands lärde sig att den mångkulturella bakgrunden var en styrka. Lyssnarna fick dessutom ta del av hennes berättelser om den tuffa och ofta sexistiska stämningen i restaurangköken, men också om hennes drivkraft, vad hon arbetar med i dag och hur hon utformar sitt arbete. Hon delade även med sig av sina matlagnings- och inredningstips.

Leila Lindholms bakprogram nämndes två gånger och namnet på hennes konceptbutik nämndes en gång. Därutöver nämndes inte några av Leila Lindholms varumärken. Någon högre grad av framhävande förekom alltså inte. Det förekom inte någon uppmuntran till inköp eller några värdeomdömen i samband med omnämnandena. Uttalandena innehöll inte heller några

säljfrämjande inslag som t.ex. prisuppgifter eller adresser. Fokus i programmet låg istället på programvärdens privatliv och karriär. Det gynnande som uppkom av Leila Lindholms varumärken uppvägdes av ett informations- och underhållningsintresse.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (14 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse. Ju mindre ett sådant intresse som finns, desto mindre är också den grad av fokusering på ett varumärke eller ett företagsnamn som kan tillåtas. Omvänt gäller att en högre grad av fokusering – och därmed gynnande – kan tillåtas om informations- eller underhållningsintresset är betydande.

TIDIGARE BESLUT

Ett program av *Sommar i P1* leddes av dansaren och entreprenören NN (10/00283). I programmet pratade NN om sin passion för dans och om uppstartandet av sin nya dansskola som nämndes vid namn. NN berättade bland annat om dansskolans mål, om hur verksamheten knöt sig till flera stora namn inom dansvärlden och om att hon enbart ville ha den bästa inredningen och redskapen till danslokalerna. Nämnden ansåg att det gynnande av dansskolan som uppkom genom omnämningarna i programmet var motiverat av ett informations- och underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att det i programmet uppkom ett gynnande av Leila Lindholms företag, butiker och produkter, särskilt när hon nämnde namnet på sin konceptbutik.

Programserien *Sommar i P1* bygger på att den som är värd i programmet ska få dela med sig av sin särskilda berättelse. Leila Lindholm är bland annat känd för den affärsverksamhet hon driver och det får antas att denna del av hennes berättelse är något som lyssnarna kan ha ett särskilt intresse av att höra. Mot denna bakgrund anser nämnden att gynnandet som uppkom var motiverat av ett informations- och underhållningsintresse. Programmet strider därför inte mot bestämmelsen i 14 kap. 2 § radio- och tv-lagen.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Elisabet Bäck, Leif Hedman,
Nedjma Chaouche och Clas Barkman efter föredragning av Anna Olsson.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Anna Olsson

Detta är en elektronisk kopia av beslutet. Namnunderskrifter finns på originalhandlingen som förvaras hos myndigheten.